

Asia: VN/34874/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi kuntalain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Näkemyksenne kuntien varautumisen yleistä ohjausta ja seuranta koskevasta muutosehdotuksesta (10 §)

-

Näkemyksenne vaikuttamistoimielinten aloiteoikeutta ja vanhusneuvoston nimeämistä koskevista muutosehdotuksista (26-28 §)

Suomen Kuurosokeat ry kannattaa vammaisneuvostojen aloiteoikeuden kirjaamista lakiin. Esitys vahvistaa vammaisten henkilöiden asemaa kunnassa sen yhdenvertaisina asukkaina.

Sivulla 32 oleva lakiehdotus on erittäin hyvä:

”Vammaisneuvostolle on annettava mahdollisuus vaikuttaa kunnan eri toimialojen toiminnan suunnitteluun, valmisteluun ja seurantaan asioissa, joilla on merkitystä vammaisten henkilöiden hyvin-voinnin, terveyden, osallisuuden, elinympäristön, asumisen, liikkumisen tai päivittäisistä toimin-noista suoriutumisen taikka heidän tarvitsemiensa palvelujen kannalta. Vammaisneuvoston aloiteoikeuteen sovelletaan mitä tämän lain 23 §:ssä säädetään aloiteoikeudesta.”

Suomen Kuurosokeat ry huomauttaa, että vammais-, vanhus- ja nuorisoneuvostoja käsiteltäisiin aina erikseen omissa kappaleissaan. Vammaiset henkilöt ovat kaikenikäisiä: lapsia, nuoria, työikäisiä ja vanhuksia (senioreita).

Hallituksen esityksessä sivulla 22 puhutaan vammaisneuvostosta ja vanhusneuvostoista samassa kappaleessa:

”Vastaavasti vanhusneuvoston ja vammaisneuvoston aloiteoikeutta koskevat ehdotukset selkiyttäisivät näiden vaikuttamistoimielinten oikeutta tehdä kuntalain mukaisia aloitteita. Selkeä sääntely voisi kannustaa vaikuttamistoimielimiä tekemään aktiivisemmin kuntalaisaloitteita ja tuomaan sitä kautta kunnan päättäjien käsiteltäväksi edustamilleen väestöryhmille tärkeitä asioita. Näin ollen esityksellä arvioidaan olevan myönteisiä vaikutuksia myös ikääntyneen väestön ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksiin osallistua ja vaikuttaa kunnan asioihin. Vaikuttamistoimielinten tekemät aloitteet voisivat puolestaan johtaa kunnassa toimenpiteisiin, jotka

parantaisivat laajemminkin siellä asuvan ikääntyneen väestön ja vammaisten henkilöiden asemaa ja hyvinvointia.”

Suomen Kuurosokeat ry tuo esiin, että riittävä edustus on monitulkintainen. Sen tulee tarkoittaa sitä, että erilaiset vamma ryhmät tulee olla edustettuina vammaisneuvostoissa esimerkiksi aistivammaiset, kuten kuulonäkövammaiset ja kuurot henkilöt tai heitä edustavat järjestöt.

YK- vammaissopimuksen artiklassa 4 – Yleiset velvoitteet: osallistaminen

”Sopimuspuolten tulee neuvotella tiiviisti vammaisten henkilöiden kanssa ja aktiivisesti osallistaa heidät, mukaan lukien vammaiset lapset, heitä edustavien järjestöjen kautta, kaikissa lainsäädäntö- ja päätöksentekoprosesseissa, jotka koskevat vammaisia henkilöitä.”

Hallituksen esityksessä sivulla 13:

” Vammaisilla henkilöillä sekä heidän omaisillaan ja järjestöillään tulee olla vammaisneuvostossa riittävä edustus.”

Suomen Kuurosokeat ry kysyy, onko hallituksen esityksen sivulla 26 vammaisneuvoston kohdalla painovirhe, kun vanhusneuvostosta puhutaan samassa kappaleessa.

”28 §. Vammaisneuvosto. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin säännös, jonka mukaan vammaisneuvoston aloiteoikeuteen sovelletaan mitä kuntalain 23 §:ssä säädetään aloiteoikeudesta. Ehdotettava säännös vastaisi lain 26 §:n 3 momenttiin ja 27 §:n 2 momenttiin ehdotettavia nuorisovaltuuston ja vanhusneuvoston aloiteoikeuksia täsmentäviä säännöksiä. Säännöksellä lähinnä selkiytettäisiin nykytilaa, sillä vammaisneuvosto voi jo nykyisin tehdä kunnalle lain 23 §:ssä tarkoitettuja aloitteita.

Ehdotettavan säännöksen perusteella vanhusneuvostolla olisi aloiteoikeus. Vanhusneuvoston aloitteet tulisi käsitellä vastaavalla tavalla kuin muut 23 §:n nojalla tehdyt aloitteet. Jos vanhusneuvosto olisi useamman kunnan yhteinen, voisi vanhusneuvosto tehdä aloitteita kaikille näille kunnille.”

Suomen Kuurosokeat ry esittää, että vanhus- tai ikääntynyt sanan sijasta käytettäisiin seniori-sanaa. Seniori-termi koetaan neutraalina ja kunnioittavampana. Suomen Kuurosokeat ry on käyttänyt pitkään seniori-sanaa mm. kurssitoiminnassaan: Mielen ja kehon hyvinvointikurssi senioreille.

Esityksen sivulla 26:

27 §. Vanhusneuvosto. Pykälän 1 momenttia muutettaisiin siten, että kunnanhallitus voisi ikääntyneen väestön osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien varmistamiseksi asettaa vanhusneuvoston sijasta muun vastaavan ikääntyneiden henkilöiden vaikuttajaryhmän. Ehdotettu muutos mahdollistaisi, että vaikuttajaryhmälle voitaisiin valita vanhusneuvoston sijasta sellainen nimi, joka kuvaisi paremmin sen edustamaa paikallista väestöryhmää. Vaikuttajaryhmä olisi mahdollista nimetä esimerkiksi ikäneuvostoksi. Säännöksen nojalla asetettavalle vaikuttajaryhmälle

tulisi varata samat vaikuttamismahdollisuudet kuin vanhusneuvostolle lain 26 §:n 2 momentin nojalla. Sen asema vastaisi muutoinkin vanhusneuvoston asemaa.”

Näkemyksenne konserniohjetta koskevasta muutosehdotuksesta (47 §)

-

Näkemyksenne kirjanpitoa ja toimintakertomusta koskevista muutosehdotuksista (112 ja 115 §)

-

Näkemyksenne esitysluonnoksen vaikutusarvioinneista

-

Muut huomionne esitysluonnoksesta

-

Kaaja Taru
Suomen Kuurosokeat ry - Vaikuttamisen ja oikeuksienvälvönnän työryhmä